

Maria FILIPIAK

DOM  
Bibliografia wypowiedzi papieży  
Jana Pawła II, Benedykta XVI i Franciszka  
z lat 1978-2020

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

- |                            |                             |
|----------------------------|-----------------------------|
| I (1978) ss. 477           | XIV (1991) t. 1, ss. 1983   |
| II (1979) [t. 1], ss. 1729 | XIV (1991) t. 2, ss. 1619   |
| II (1979) t. 2, ss. 157    | XV (1992) t. 1, ss. 2147    |
| III (1980) t. 1, ss. 1983  | XV (1992) t. 2, ss. 1119    |
| III (1980) t. 2, ss. 1869  | XVI (1993) t. 1, ss. 1855   |
| IV (1981) t. 1, ss. 1292   | XVI (1993) t. 2, ss. 1725   |
| IV (1981) t. 2, ss. 1313   | XVII (1994) t. 1, ss. 1367  |
| V (1982) t. 1, ss. 1376    | XVII (1994) t. 2, ss. 1281  |
| V (1982) t. 2, ss. 2497    | XVIII (1995) t. 1, ss. 2054 |
| V (1982) t. 3, ss. 1751    | XVIII (1995) t. 2, ss. 1589 |
| VI (1983) t. 1, ss. 1730   | XIX (1996) t. 1, ss. 1798   |
| VI (1983) t. 2, ss. 1496   | XIX (1996) t. 2, ss. 1206   |
| VII (1984) t. 1, ss. 2016  | XX (1997) t. 1, ss. 1799    |
| VII (1984) t. 2, ss. 1708  | XX (1997) t. 2, ss. 1230    |
| VIII (1985) t. 1, ss. 2081 | XXI (1998) t. 1, ss. 1669   |
| VIII (1985) t. 2, ss. 1683 | XXI (1998) t. 2, ss. 1483   |
| IX (1986) t. 1, ss. 2204   | XXII (1999) t. 1, ss. 1660  |
| IX (1986) t. 2, ss. 2242   | XXII (1999) t. 2, ss. 1396  |
| X (1987) t. 1, ss. 1482    | XXIII (2000) t. 1, ss. 1415 |
| X (1987) t. 2, ss. 2582    | XXIII (2000) t. 2, ss. 1463 |
| X (1987) t. 3, ss. 1812    | XXIV (2001) t. 1, ss. 1607  |
| XI (1988) t. 1, ss. 1073   | XXIV (2001) t. 2, ss. 1376  |
| XI (1988) t. 2, ss. 2625   | XXV (2002) t. 2, ss. 1130   |
| XI (1988) t. 3, ss. 1405   | XXV (2002) t. 1, ss. 1290   |
| XI (1988) t. 4, ss. 2317   | XXVI (2003) t. 1, ss. 1298  |
| XII (1989) t. 1, ss. 1945  | XXVI (2003) t. 2, ss. 1205  |
| XII (1989) t. 2, ss. 1783  | XXVII (2004) t. 1, ss. 1063 |
| XIII (1990) t. 1, ss. 1885 | XXVII (2004) t. 2, ss. 933  |
| XIII (1990) t. 2, ss. 1888 | XXVIII (2005), ss. 333      |

IB – *Insegnamenti di Benedetto XVI* [Città del Vaticano]

- |                           |                           |
|---------------------------|---------------------------|
| I (2005) ss. 1326         | V (2009) t. 1, ss. 1439   |
| II (2006) t. 1, ss. 1008  | V (2009) t. 2, ss. 980    |
| II (2006) t. 2, ss. 1065  | VI (2010) t. 1, ss. 1166  |
| III (2007) t. 1, ss. 1405 | VI (2010) t. 2, ss. 1390  |
| III (2007) t. 2, ss. 1065 | VII (2011) t. 1, ss. 1072 |
| IV (2008) t. 1, ss. 1280  | VIII (2012) t. 1, ss. 960 |
| IV (2008) t. 2, ss. 1099  | VIII (2012) t. 2, ss. 952 |
| IX (2013), ss. 336        |                           |

IF – *Insegnamenti di Francesco* [Città del Vaticano]

- I (2013) t. 1, ss. 592  
 I (2013) t. 2, ss. 983  
 II (2014) t. 1, ss. 938  
 II (2014) t. 2, ss. 949

- NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań-Warszawa 1987, ss. 220  
 NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793  
 NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753  
 NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań-Warszawa 1985, ss. 875  
 NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań-Warszawa 1986, ss. 924  
 NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611  
 NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572  
 NP V, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877  
 NP V, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004  
 NP VI, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852  
 NP VI, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686  
 NP VII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 1, Poznań 2001, ss. 924  
 NP VII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 2, Poznań 2002, ss. 827  
 NP VIII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 1, Poznań 2003, ss. 1076  
 NP VIII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 2, Poznań 2004, ss. 856  
 NP IX – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IX (1986) t. 1, Poznań 2005, ss. 999

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1980 –

JAN PAWEŁ II

1978

1. *Wierność Soborowi* (Pierwsze orędzie radiowe i telewizyjne „Urbi et Orbi”, 17 X), NP I, s. 1-6; toż: *Fedeltà al Concilio*, IGP I, s. 4-20.
2. *Służba Kościoła dla ludzkości* (Przemówienie do korpusu dyplomatycznego, 20 X), NP I, s. 9-11; toż: *Il servizio della Chiesa all'umanità*, IGP I, s. 26-30.

3. *W służbie dla Ewangelii* (Przemówienie do misji specjalnych, 23 X), NP I, s. 19-20; toż: *Al servizio del Vangelo per tutti gli uomini*, IGP I, s. 46-48.

4. „Zachowajcie wierność Chrystusowi, jego Krzyżowi, Kościołowi” (List do Polaków, 24 X), NP I, s. 21-23; toż: „*Conservate la fedeltà a Cristo, alla sua Croce, alla Chiesa*”, IGP I, s. 51-54.

5. „Bogu składam w ofierze tę umiłowaną ziemię” (List do Archidiecezji krakowskiej, 24 X), NP I, s. 23-25; toż: „*Offro al Signore questa terra tanto amata*”, IGP I, s. 55-57.

6. *Odpowiedzialność rodziny za ludzkie i chrześcijańskie wychowanie* (Przemówienie do uczestników III Międzynarodowego Kongresu do Spraw Rodziny, 30 X), NP I, s. 34-36; toż: *La responsabilità della famiglia nell'educazione umana e cristiana*, IGP I, s. 80-82.

7. *Wiara i miłość we wspólnocie kościelnej* (Przemówienie do uczestników pielgrzymki z Seregno, 25 XI), NP I, s. 99-100; toż: *Fede e amore nella comunità ecclesiale*, IGP I, s. 215-217.

8. „*Kościół domowy*” we wspólnocie parafialnej (Przemówienie do wspólnoty z parafii św. Franciszka Ksawerego, 3 XII), NP I, s. 124-126; toż: *La „Chiesa domestica” nella comunità parrocchiale*, IGP I, s. 274-278.

9. *Człowiek obrazem Boga* (Audiencja generalna, 6 XII), NP I, s. 129-131; toż: *L'uomo immagine di Dio*, IGP I, s. 284-288.

10. *Miłość i zrozumienie dla przewyciężenia nienawiści i przemocy* (Przemówienie do burmistrza i Rady Kapitołińskiej, 23 XII), NP I, s. 187-188; toż: *L'amore e la comprensione per vincere l'odio e la violenza*, IGP I, s. 404-406.

11. *Miłość małżeńska i życie – podstawowymi wartościami rodziny* (Homilia podczas liturgii na zakończenie roku 1978, 31 XII), NP I, s. 211-213; toż: *Amore e gratitudine per gli anziani*, IGP I, s. 453-454.

## 1979

12. *Rodzina w centrum wspólnego dobra społeczeństwa* (Przemówienie do zgromadzonych w Bazylice Watykańskiej, 3 I), NP II, 1, s. 6-8; toż: *La famiglia al centro del bene comune della società*, IGP II, 1, s. 13-15.

13. *Budować we wspólnocie Kościół Boży* (Przemówienie do Rady Włoskiej Konferencji Biskupów, 23 I), NP II, 1, s. 44-47; toż: *Costruire in comunione la Chiesa di Dio*, IGP II 1, s. 96-103.

14. *Przemówienie do Polaków w ogrodach Delegatury Apostolskiej w Meksyku*, 27 I), NP II, 1, s. 69-70.

15. *Mieć odwagę proroków i ewangeliczną roztropność pasterzy* (Przemówienie do uczestników III Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej, 28 I), NP II, 1, s. 83-95; toż: *Audacia di Profeti e prudenza evangelica di Pastori*, IGP II, 1, s. 188-211.

16. *Parafia – mieszkaniem Boga z ludźmi* (Homilia wygłoszona w parafii Naszej Pani Częstochowskiej, 25 II), NP II, 1, s. 188-191; toż: *La parrocchia dimora di Dio con gli uomini*, IGP II, 1, s. 462-466.

17. *Budujemy dom Boży razem z domami dla ludzi* (Homilia podczas Mszy św. w parafii św. Józefa na Forte Boccea, 18 III), NP II, 1, s. 276-279; toż: *Costruiamo la casa di Dio insieme alle case degli uomini*, IGP II, 1, s. 677-682.

18. *Rodzina jest punktem oparcia dla integralnej promocji człowieka* (Przemówienie do uczestników Zjazdu nt. duszpasterstwa rodzinnego, 5 V), NP II, 1, s. 454-455; toż: *La famiglia è il punto di riferimento per la promozione integrale dell'uomo*, IGP II, 1, s. 1056-1058.

19. *Z Ojczyzny wyboru do Ojczyzny pochodzenia* (Przemówienie na lotnisku Fiumicino, 2 VI), NP II, 1, s. 589-590; toż: *Dalla patria di elezione alla patria d'origine*, IGP II, 1, s. 1369-1370.

20. *Chronić człowieka, rodzinę, naród wobec każdego zagrożenia* (Apel Jasnogórski, 5 VI), NP II, 1, s. 653-655; toż: *Proteggere contro ogni minaccia l'uomo, la famiglia, la nazione*, IGP II, 1, s. 1452-1455.

21. *Siedem lat pracy wspólnotowej dla aktualizowania Kościoła lokalnego* (Na zakończenie Synodu Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 8 VI), NP II, 1, s. 689-690; toż: *Sette anni di lavoro comunitario per l'aggiornamento della Chiesa locale*, IGP II, 1, s. 1492-1495.

22. *Jest tylko jeden świat: jest on domem wszystkich* (Przemówienie skierowane do Sekretarza Generalnego ONZ, 2 X), NP II, 2, s. 257-258; toż: „*Vi lascio la pace, vi do la mia pace*”, IGP II, 2, s. 548-549.

23. *Bóg przeznaczył ziemię dla wszystkich ludzi* (Homilia wygłoszona przy Living History Farms w Des Moines, 4 X), NP II, 2, s. 302-305; toż: *Dio ha destinato la terra a tutti gli uomini*, IGP II, 2, s. 610-615.

24. *Wspólnota parafialna żyje wokół kapłaństwa Chrystusowego* (Homilia podczas Mszy św. w parafii św. Piusa V, 28 X), NP II, 2, s. 475-478; toż: *Riconosciamoci tutti nel Cristo docente*, IGP II, 2, s. 993-994.

25. *Nie jesteście już obcymi i przychodniami w Domu Ojca* (Przemówienie do uczestników pielgrzymek z Modeny i Legnano, 3 XI), NP II, 2, s. 495-497; toż: *Né stranieri né ospiti nella casa del Padre*, IGP II, 2, s. 1027-1029.

## 1980

26. *Rodzina wspólnotą miłości i życia* (Homilia podczas Mszy św. w rzymskiej parafii św. Jana Berchmansa, 20 I), NP III, 1, s. 66-68; toż: *La famiglia la comunità dell'amore e della vita*, IGP III, 1, s. 160-165.

27. *Wszyscy pragniemy takiego Kościoła, jaki odpowiada zamierzeniom Chrystusa* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Partykularnego Synodu Biskupów Holandii, 31 I), NP III, 1, s. 93-98; toż: *Noi tutti desideriamo una Chiesa che corrisponda al valore di Cristo*, IGP III, 1, s. 228-248.

28. *Na Krzyżu Bóg odwrócił sens cierpienia* (Przemówienie podczas wizyty w Centrum św. Józefa Cottolengo, Turyn, 13 IV), NP III, 1, s. 360-363; toż: *Nella croce Dio ha capovolto il significato della sofferenza*, IGP III, 1, s. 870-876.

29. *Od budowli materialnej do budowli duchowej* (Homilia podczas Mszy św. z okazji konsekracji Kościoła ku czci świętych męczenników z Ugandy, 26 IV), NP III, 1, s. 416-419; toż: *Dall'edificio materiale all'edificio spirituale*, IGP III, 1, s. 994-999.

30. *Konferencja biskupów winna samodzielnie wziąć na siebie stosowną odpowiedzialność* (Przemówienie na XVII zebraniu ogólnym biskupów włoskich, 29 V), NP III, 1, s. 657-665; toż: *La Conferenza Episcopale deve assumere autonomamente le proprie responsabilità*, IGP III, 1, s. 1501-1513.

31. *Nowy świat powstać musi w imię Boga i w imię człowieka* (Przemówienie do budowniczych społeczeństwa pluralistycznego, 6 VII), NP III, 2, s. 83-89; toż: *Un mondo nuovo deve sorgere in nome di Dio e dell'uomo*, IGP III, 2, s. 154-163.

32. *Bóg chce waszego awansu społecznego* (Przemówienie w faweli w Salvador da Bahia, 7 VII), NP III, 2, s. 90-92; toż: *È Dio a volere la vostra promozione umana*, IGP III, 2, s. 166-169.

33. *Ziemia jest darem Boga dla wszystkich ludzi* (Homilia podczas Mszy św. w Recife do pracujących na roli, 7 VII), NP III, 2, s. 96-101; toż: *La terra dono di Dio per tutti gli uomini*, IGP III, 2, s. 177-186.

34. *Zapraszamy Maryję, by nawiedziła nasze rodziny* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 15 VIII), NP III, 2, s. 221-222; toż: *Invitiamo Maria a visitare le famiglie e i lavori del Sinodo dei Vescovi*, IGP III, 2, s. 409-410.

35. *Ochroniać rodzinę, miejsce, gdzie miłość rodzi życie* (Homilia podczas Mszy św., Velletri (Włochy), 7 IX), NP III, 2, s. 298-300; toż: *Proteggere la famiglia, luogo dove l'amore genera la vita*, IGP III, 2, s. 557-561.

36. *Kochajcie naprawdę Kościół, rodzinę i wasze miasto* (Przemówienie do młodzieży, 7 IX), NP III, 2, s. 301-302; toż: *Amate concretamente la Chiesa, la famiglia e la vostra città*, IGP III, 2, s. 562-564.

37. *Stanowicie wspólnotę związaną więzią ofiary i miłości ojczyzny* (Przemówienie do Polaków, Watykan, 24 IX), NP III, 2, s. 375-377.

38. *Prawo narodów do własnego rozwoju i zachowania swej tożsamości* (Przemówienie do uczestników plenarnego zebrania Papieskiej Komisji „Iustitia et Pax”, 14 XI), NP III, 2, s. 603-605; toż: *Salvaguardare il diritto dei popoli al proprio sviluppo e alla propria identità*, IGP III, 2, s. 1168-1173.

39. Encyklika [...] *Dives in misericordia* o Bożym miłosierdziu (2 XII), Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1980; toż: *Lettera Enciclica Dives in Misericordia*, IGP III, 2 s. 1483-1574.

## 1981

40. *Ziemia jest darem Bożym dla ludzi* (Homilia podczas Mszy św. dla rolników, 21 II), NP IV, 1, s. 214-217; toż: *Il dono della terra e il mistero del lavoro*, IGP IV, 1, s. 439-444.

41. Encyklika *Laborem exercens* (14 IX), Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1981; toż: *Lettera Enciclica Laborem Exercens*, IGP IV, 2, s. 216-266.

42. *Wspólne korzenie chrześcijańskie narodów Europy* (Przemówienie do uczestników kolokwium, 6 XI), NP IV, 2, s. 246-248; toż: *Cristo per salvare l'Europa e il mondo da ulteriori catastrofi*, IGP IV, 2, s. 566-571.

43. *Z okazji przekazania Domu Polskiego przy via Cassia* (Przemówienie do Polaków z kraju i zagranicy, 7 XI), NP IV, 2, s. 249-254.

44. Adhortacja apostolska *Familiaris consortio* o zadaniach rodziny chrześcijańskiej w świecie współczesnym (22 XI), NP IV, 2, s. 432-493; toż: *Esortazione Apostolica Familiaris Consortio*, IGP IV, 2, s. 948-1045.

45. *Bronić nienaruszalności rodziny* (Przemówienie do biskupów, 26 XI), NP IV, 2, s. 346-349; toż: *Difendere l'inviolabilità della famiglia per l'elevazione delle genti del Sud*, IGP IV, 2, s. 774-780.

46. *Rodzina* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 26 XII), NP IV, 2, s. 552-553; toż: *La famiglia sia il santuario della vita e dell'amore*, IGP IV, 2, s. 1257-1259.

## 1982

47. *Oby wszyscy znaleźli dom swój w Tobie, o Panie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 17 I), NP, V, 1, s. 69-70; toż: *Il Santo Padre annuncia la sua visita in Gran Bretagna*, IGP V, 1, s. 143-145.

48. *Niech wszyscy odnajdą mieszkanie w Tobie, o Panie* (Audiecja generalna, 20 I), NP V, 1, s. 79-83; toż: *Bisogna ricomporre la piena unità dei cristiani*, IGP V, 1, s. 161-170.

49. *Niech parafia staje się coraz bardziej ośrodkiem łączności ludzkiej i chrześcijańskiej* (Homilia podczas Mszy św. w kościele św. Teresy na Porta Salaria, 24 I), NP V, 1, s. 95-98; toż: *La parrocchia diventi sempre di più un centro di aggregazione umana e cristiana*, IGP V, 1, s. 199-204.

50. *Pokora, czystość, ubóstwo – dary dla Kościoła lokalnego* (Przemówienie podczas spotkania z zakonnikami i zakonnicami, Ibadan, 15 II), NP V, 1, s. 202-204; toż: *Umiltà, castità e povertà per il servizio nella Chiesa locale*, IGP V, 1, s. 449-455.

51. *Choć z dala od Ojczyzny służycie jej w Nigerii* (Przemówienie do Polaków, 16 II), NP V, 1, s. 214-216; toż: *In servizio della patria pur essendone lontani*, IGP V, 1, s. 491-497.

52. *Święty Augustyn i Kościół – przykładna wspólnota życia* (Przemówienie w Kurii Generalnej Augustianów, 7 V), NP V, 1, s. 649-650; toż: *Sant'Agostino e la Chiesa esemplare comunione di vita*, IGP V, 2, 1438-1441.

53. *Parafia jest wspólnotą ludzi włączonych przez chrzest w kapłaństwo Chrystusa* (Homilia podczas Mszy św. dla robotników, 3 XI), NP V, 2, s. 692-695; toż: *La parrocchia una comunità di persone collegate, per il battesimo, al sacerdozio di Cristo*, IGP V, 3, s. 1107-1113.

## 1983

54. *Budowanie Kościoła jest zadaniem wszystkich* (Homilia podczas Mszy św., San Jose, 3 III), NP VI, 1, s. 253-255; toż: *Annunciate il messaggio del vangelo, rinvigorate l'amore a Cristo e alla Chiesa*, IGP VI, 1, s. 537-542.

55. *Prawda i etos wspólnoty małżeńskiej podstawą działalności dla dobra rodziny* (Przemówienie do uczestników I Posiedzenia Plenarnego Papieskiej Rady do Spraw Rodziny, 30 V), NP VI, 1, s. 668-673; toż: *Verità ed ethos della comunione coniugale principio di azione pastorale per la famiglia*, IGP VI, 1, s. 1405-1410.

56. *Przemówienie na lotnisku Okęcie* (Warszawa, 16 VI), NP VI, 1, s. 720-721.

57. *Homilia wygłoszona podczas uroczystej Mszy św. na Stadionie Dziesięciolecia* (Warszawa, 17 VI), NP VI, 1, s. 733-737.

58. *Homilia wygłoszona podczas uroczystości jubileuszowej Mszy św. na Jasnej Górze* (Częstochowa, 19 VI), NP VI, 1, s. 756-761.

59. *Zjednoczona wspólnota parafialna zmniejsza odległość między wzorem chrześcijańskim i rzeczywistymi warunkami społecznymi* (Przemówienie podczas wizyty w parafii

św. Filipa Nereusza w Pineta Sacchetti, 27 XI), NP VI, 2, s. 553-556; toż: *Una comunità parrocchiale unita riduce le distanze tra il modello cristiano e le reali condizioni sociali*, IGP VI, 2, s. 1200-1204.

## 1984

60. „Uczyńcie z parafii jedną rodzinę” (Przemówienie podczas wizyty w parafii św. Marka Ewangelisty, 29 I), NP VII, 1, s. 91-94; toż: „*Fate della parrocchia una sola famiglia*”, IGP VII, 1, s. 191-194.

61. *Logika wspólnoty* (Audiencja generalna, 1 II), NP VII, 1, s. 99-102; toż: *Bisogna superare il distacco tra fede e vita quotidiana*, IGP VII, 1, s. 208-214.

62. *By nikt nie czuł się obco we wspólnym domu* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Roku Jubileuszowego obchodzonego przez ludzi niepełnosprawnych, 31 III), NP VII, 1, s. 409-412; toż: „*L’handicappato un soggetto con diritti sacri e inviolabili*”, IGP VII, 1, s. 884-889.

63. *Dziecko jest wezwaniem dla naszej mądrości* (Przemówienie do uczestników Zgromadzenia UNICEF, 26 IV), NP VII, 1, s. 519-522; toż: „*Il bambino una sfida alla nostra saggezza*”, IGP VII, 1, s. 1120-1126.

64. „*Moja wizyta jest wizytą pasterską w Kościołach lokalnych tego kraju*” (Przemówienie na lotnisku w Zurychu, 12 VI), NP VII, 1, s. 762-763; toż: „*La mia una visita pastorale alle Chiese locali di questo paese*”, IGP VII, 1, s. 1672-1675.

65. *Jedyny Kościół katolicki istnieje w Kościołach partykularnych* (Homilia podczas Mszy św. w Lugano, 12 VI), NP VII, 1, s. 764-767; toż: *La Chiesa nella dimensione universale e locali l’ambiente della nuova esistenza dell’uomo*, IGP VII, 1, s. 1676-1683.

66. *Dom Boży* (Przemówienie w katedrze, Sion, 17 VI), NP VII, 1, s. 854-855; toż: *La cattedrale, simbolo di unità per tutta la Chiesa locale*, IGP VII, 1, s. 1860-1862.

67. *Katedra wyraża tajemnicę Kościoła i człowieka* (Homilia podczas Mszy św. z okazji poświęcenia katedry, Catanzaro, 6 X), NP VII, 2, s. 383-386; toż: *La cattedrale esprime il mistero della Chiesa e dell’uomo*, IGP VII, 2, s. 782-787.

68. *Parafia – wspólnota otwarta* (Przemówienie podczas audiencji dla uczestników sesji plenarnej Kongregacji Duchowieństwa, 20 X), NP VII, 2, s. 488-491; toż: *La parrocchia, comunità di persone, scuola di fede e di evangelizzazione*, IGP VII, 2, s. 983-988.

69. *Parafia wspólnotą oczekiwania i poszukiwania w apostołstwie* (Homilia podczas Mszy św. w parafii Królowej Apostołów alla Montagnola, 9 XII), NP VII, 2, s. 759-762; toż: *La parrocchia comunità di attesa e di ricerca nell’apostolato*, IGP VII, 2, s. 1565-1570.

## 1985

70. *Tylko Pan może zbudować ten dom* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan, 25 I), NP VIII, 1, s. 94-97.

71. *W rodzinie kształtuje się powołanie chrześcijańskie* (Homilia podczas Mszy św., 31 I), NP VIII, 1, s. 168-171; toż: *La famiglia il primo ambiente dove si manifesta la vocazione cristiana*, IGP VIII, 1, s. 305-311.

72. *Niech wasze rodziny będą „Kościołami domowymi”* (Homilia podczas Mszy św. dla rodzin w Limie, 3 II), NP VIII, 1, s. 216-220; toż: *Dalla famiglia „Chiesa domestica” la vocazione alla missione sacerdotale*, IGP VIII, 1, s. 390-397.

73. *Wspólnota parafialna otrzymuje od Boga siły nadprzyrodzone, aby na swoim terytorium była zaczynem podnoszenia poziomu moralnego* (Homilia podczas Mszy św. w parafii św. Tarsycjusza, 3 III), NP VIII, 1, s. 319-321; toż: *La comunità parrocchiale riceve da Dio le forze soprannaturali per essere nel suo territorio fermento di elevazione morale*, IGP VIII, 1, s. 586-590.

74. *Przymierze pomiędzy pracą a rodziną* (Homilia podczas Mszy św. w Avezzano, 24 III), NP VIII, 1, s. 395-399; toż: *La dimensione familiare del lavoro umano nella dottrina sociale della Chiesa*, IGP VIII, 1, s. 724-731.

75. *Pojednanie chrześcijańskie i ludzka wspólnota* (Przemówienie do Zgromadzenia Kościoła Włoskiego w Loreto, 11 IV), NP VIII, 1, s. 494-503; toż: *La forza unitiva della verità*, IGP VIII, 1, s. 989-1005.

76. *Parafia – wspólnota wiary, nadziei i miłości* (Przemówienie do księży, Utrecht, 12 V), NP VIII, 1, s. 658-663; toż: *Vocazioni, famiglia, difesa della vita sono gli impegni prioritari per una efficace azione pastorale*, IGP VIII, 1, s. 1285-1293.

77. *Misja rodziny* (Homilia podczas Mszy św., Maastricht, 14 V), ORpol. 6(1985) nr nadzw. I, s. 16; toż: *La famiglia mette in luce la vocazione all'amore*, IGP VIII, 1, s. 1336-1342.

78. *Budujcie dom lepszemu przyszłości* (Przemówienie podczas spotkania z młodzieżą, Echternach, Luksemburg, 16 V), NP VIII, 1, s. 725-730; toż: *Fedeltà, dono di sé, libertà di Cristo per realizzare un avvenire migliore*, IGP VIII, 1, s. 1408-1416.

79. *Dobro każdej osoby i każdego narodu powinno się budować na solidności rodziny* (Przemówienie podczas akredytacji ambasadora Republiki Dominikańskiej, 21 X), NP VIII, 2, s. 561-562; toż: *Il bene di ogni persona e di ciascun popolo si deve fondare sulla solidità della famiglia*, IGP VIII, 2, s. 1085-1087.

80. *Życzę, aby radość chrześcijańska zalała wasze serca i wasze domy* (Przemówienie do personelu watykańskiej służby budowlanej, 23 XII), NP VIII, 2, s. 819-820; toż: *Auguro che la gioia cristiana inondi i vostri cuori e le vostre case*, IGP VIII, 2, s. 1595-1597.

81. *Świętość i godność rodziny chrześcijańskiej* (Homilia podczas Mszy św. w parafii św. Marka, 29 XII), NP VIII, 2, s. 834-837; toż: *Santità e dignità della famiglia cristiana*, IGP VIII, 2, s. 1627-1633.

82. *Dom rodzinny Jezusa* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 29 XII), NP VIII, 2, s. 838-839; toż: *La famiglia spazio spirituale riempito dalla verità e dall'amore*, IGP VIII, 2, s. 1634-1636.

## 1986

83. *Wasz dom jest najlepszym miejscem przeżywania miłości Bożej* (Spotkanie modlitewne, Triczur (Indie), 7 II), NP IX, 1, s. 179-182; toż: *Il progresso non può essere diritto esclusivo di alcuni individui o di Nazioni privilegiate*, IGP IX, 1, s. 355-360.

84. *W rodzinnym domu Jezusa* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 19 III), NP IX, 1, s. 392-393; toż: *Giovani scegliete bene: il futuro vostro*, IGP IX, 1, s. 776-778.

85. *Zadania ewangelizacyjne Kościoła domowego* (Homilia podczas Mszy św. dla rodzin, 4 VII), ORpol. 7(1986) nr 7, s. 18-19; toż: *La famiglia: espressione del cuore del Dio vivente*, IGP IX, 2, s. 119-130.

### 1987

86. *Zapraszam was do wspólnoty, którą przez pokolenia kształtuje Chrystus* (Przemówienie na lotnisku, Okęcie, Warszawa, 8 VI), ORpol. 8(1987) nr 5, s. 3; toż: *L'Eucaristia il sacramento del grande senso che Cristo non cessa di restituire all'uomo*, IGP X, 2, s. 2029-2031.

87. *Praca nad pracą w odniesieniu do praw i wymagań życia rodzinnego* (Homilia podczas Mszy św. dla rodzin, Szczecin, 11 VI), ORpol. 8(1987) nr 5, s. 25-26; toż: *Rimane sempre compito polacco il „lavoro sul lavoro” in riferimento ai fondamentali diritti della vita familiare*, IGP X, 2, s. 2118-2128.

88. *Powołanie, na które składa się dom, rodzina, małżeństwo, dzieci i praca* (Przemówienie do włókniaerek, Łódź, 13 VI), ORpol. 8(1987) nr 5 bis, s. 13-14; toż: *I compiti materni e familiari della donna: valore superiore a qualunque professione pubblica*, IGP X, 2, s. 2203-2213.

89. *Co uczyniłeś ze swoim bezdomnym bratem? Kościół a problem mieszkaniowy* (Dokument Papieskiej Komisji „Iustitia et Pax” z okazji Międzynarodowego Roku Schronienia dla Bezdomnych, 27 XII), ORpol. 9(1988) nr 2, s. 7-10.

### 1988

90. *Wspólne korzenie* (Przemówienie do uczestników sympozjum nt. początków chrześcijaństwa słowiańsko-bizantyjskiego, 5 V), ORpol. 9(1988) nr 3-4, s. 4; toż: *La celebrazione del Millennio della Rus' di Kiev occasione di gioia comune da vivere nella piena libertà religiosa*, IGP XI, 2, s. 1143-1146.

91. *Poświęcenie schroniska dla ubogich „Dar Maryi”* (Watykan, 21 V), ORpol. 9(1988) nr 5, s. 32; toż: *Una luce d'amore e di carità nel nome della Vergine*, IGP XI, 2, s. 1587-1589.

92. *Moje rodzime dziedzictwo pomaga mi odkrywać i rozumieć innych* (Przemówienie podczas audiencji dla polskich pielgrzymów w dziesiątą rocznicę pontyfikatu, 16 X), ORpol. 9(1988) nr 9, s. 1, 15.

93. *Bym w domu Pańskim przebywał po wszystkie dni* (Audienca generalna, 2 XI), ORpol. 9(1988) nr 12, s. 7; toż: *Cristo ha saputo fare della morte un atto di offerta e di amore*, IGP XI, 4, s. 1413-1419.

### 1989

94. *I wyprowadził swój lud z domu niewoli* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 25 III), ORpol. 10(1989) nr 3, s. 6; toż: *Sull'orizzonte di noi tutti si svela la verità su di lui, il vivente*, IGP XII, 1, s. 658-659.

95. *Pięćdziesiątnica – lud Boży, lud święty* (Audiencja generalna, 16 VIII), ORpol. 19(1989) nr 8, s. 10; toż: *Pentecoste: popolo di Dio, popolo santo*, IGP XII, 2, s. 253-261.

### 1990

96. *Jesteśmy jedną wspólnotą odpowiedzialną za Polskę* (Przemówienie podczas rzymskiego spotkania „Kraj – Emigracja”, 29 X), ORpol. 11(1990) nr 10-11, s. 1, 18; toż: *Il volto dell'Europa cambiato e continua a trasformarsi: la Polonia ha dato un contributo particolare a tali cambiamenti*, IGP XIII, 2, s. 968-971.

97. Encyklika *Redemptoris missio* o stałej aktualności posłania misyjnego (7 XII), ORpol 12(1991) nr 1, s. 4-37; toż: *Redemptoris Missio*, IGP XIII, 2, s. 1398-1557.

### 1991

98. *Rodzina, praca, człowiek* (Homilia podczas Mszy św., Fabriano, 19 III), ORpol. 12(1991) nr 2-3, s. 42-43; toż: *Non siate schiavi del possesso egoista ma servitori della condivisione solidale*, IGP XIV, 1, s. 590-594.

99. Encyklika *Centesimus annus* (1 V), ORpol. 12(1991) nr 4, s. 4-30; toż: Lettera Enciclica *Centesimus Annus*, IGP XIV, 1, s. 953-1083.

100. *W domu Matki* (Przemówienie wygłoszone podczas czuwania w sanktuarium w Fatimie, 12 V), ORpol. 12(1991) nr 7, s. 2122; toż: „*Amate Madre, aiutaci in questo deserto senza Dio*”, IGP XIV, 1, s. 1215-1219.

101. *Sprawy mojej Ojczyzny traktuję jako swoje własne* (Rozważanie przed modlitwą „Regina coeli”, Skoczów, 22 V), ORpol. 16(1995) nr 7, s. 30-31.

102. *By nikt nie czuł się obcym we własnej ojczyźnie* (Homilia podczas Mszy św., Lubaczów, 3 VI), ORpol., 12(1991) nr 5, s. 23-24.

103. *Oby ten dom nigdy nie pustoszał* (Przemówienie podczas poświęcenia budynku Wyższego Seminarium Diecezji Łomżyńskiej, Łomża, 5 VI), ORpol., nr 5, s. 45-46.

104. *Byśmy szukali pojednania i przyjaźni, pomimo zła, którego wiele było w naszych dziejach* (Przemówienie do przedstawicieli wspólnoty żydowskiej, Warszawa, 9 VI), ORpol., nr 6, s. 31-32.

105. *Narody Europy muszą odnaleźć wspólne wartości, które są podstawą pokoju* (Przemówienie do korpusu dyplomatycznego, Budapeszt, 17 VIII), ORpol. 12(1991) nr 9-10, s. 12-13; toż: *Tramontata l'epoca delle Potenze contrapposte si tratta ora di giungere ad una libertà internazionale fondata su un ordine etico*, IGP XIV, 2, s. 322-327.

106. *Św. Stefan zbudował dom dla wszystkich Węgrów* (Homilia podczas Mszy św., Budapeszt, 20 VIII), ORpol. 12(1991) nr 9-10, s. 31-33; toż: *La „casa” della storia ungherese, costruita sulla roccia, vi ha lasciato un'eredità di valori fondamentali e indistruttibili*, IGP XIV, 2, s. 383-390.

### 1992

107. *Krzyk wieków i pokoleń* (Wizyta w domu niewolników, Gorée, 22 II), ORpol. 13(1992) nr 5, s. 15-16; toż: „*Sono venuto a rendere omaggio a tutte le vittime sconosciute*”, IGP XV, 1, s. 390.

108. *Kościół jako wspólnota kapłańska* (Audienca generalna, 18 III), ORpol. 13(1992) nr 5, s. 43-44; toż: *La Chiesa comunità sacerdotale*, IGP XV, 1, s. 629-632.

109. *Rodzina uprzywilejowanym miejscem wychowania człowieka* (Homilia podczas Mszy św., Gorycja (Włochy), 2 V), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 18-20; toż: „*Gorizia, città di frontiera, sii segno visibile di unità e di dialogo*”, IGP XV, 1, s. 1305-1300.

110. *Kościół – wspólnota hierarchiczna zbudowana na fundamencie Dwunastu* (Audienca generalna, 1 VII), ORpol. 13(1992) nr 8-9, s. 56-57; toż: *La Chiesa, comunità gerarchica fondata sui dodici apostoli*, IGP XV, 2, s. 1-11.

### 1993

111. *Le vostre famiglie siano veri esempi di „Chiesa domestica”* [Niech wasze rodziny będą przykładami prawdziwego Kościoła domowego] (Przemówienie podczas spotkania z emigrantami filipińskimi, 22 V), IGP XVI, 1, s. 1277-1280.

112. *Moralne zwycięstwo narodu* (Homilia podczas Mszy św., Stadion Dziesięciolecia, Warszawa, 17 VI), PTP, s. 36-47.

113. „*Dobro Polski jest także moim dobrem*” (Audienca wigilijna dla Polaków, 24 XII), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 13-14.

114. *Narody świata i cały Kościół patrzą w stronę rodziny* (Orędzie „Urbi et Orbi”, 25 XII), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 16-17; toż: *Si dilati in ogni angolo della Terra lo spazio della fraternità*, IGP XVI, 2, s. 1546-1551.

### 1994

115. *Rodzina objawia miłość Boga* (Audienca generalna, 5 I), ORpol. 15(1994) nr 2, s. 24-25; toż: *La famiglia, „chiesa domestica”, chiamata a riflettere un raggio della gloria di Dio apparsa sulla Chiesa*, IGP XVII, 1, s. 26-35.

116. *List do Rodzin [...] z okazji Roku Rodziny 1994* (2 II), ORpol. 15(1994) nr 3, s. 4-35; toż: *Lettera alle Famiglie „Gratissimam Sane”*, IGP XVII, 1, s. 254-384.

117. „*Rodzina należy do dziedzictwa ludzkości*” (List do głów państw, 19 III), ORpol. 15(1994) nr 8, s. 4-5; toż: „*La famiglia appartiene al patrimonio dell’umanità*”, IGP XVII, 1, s. 763-766.

### 1995

118. *Sprawy mojej Ojczyzny traktuję jako swoje własne* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 22 V), ORpol. 16(1995) nr 7, s. 30-31.

119. *Kościół chce być czynnie obecny w budowaniu wspólnego domu* (Przemówienie do ambasadora Polski przy Stolicy Apostolskiej, 11 VII), ORpol. 16(1995) nr 8-9, s. 43-44; toż: *La definizione di „Polonia semper fidelis” riacquisti nella nuova realtà il significato che ebbe nel passato*, IGP XVIII, 2, s. 93-98.

120. *Dom wszystkich ludzi i wszystkich rodzin* (Homilia podczas Mszy św., Loreto, 10 IX), ORpol. 16(1995) nr 11-12, s. 36-39; toż: „*Sentiamoci impegnati ad essere casa per chi senza casa, famiglia per chi senza famiglia*”, IGP XVIII, 2, s. 357-360.

121. *Dom rodzinny środowiskiem życia i miłości* (Homilia podczas Mszy św. dla studentów uczelni wyższych, 12 XII), ORpol. 17(1996) nr 2, s. 15-17; toż: *Nel ricordo del grande pellegrinaggio alla Santa Casa di Loreto i giovani devono formare un „nuova casa”, ambiente di vita e di amore*, IGP XVIII, 2, s. 1361-1366.

### 1996

122. *Sprawa Boża winna jednoczyć wspólnotę Kościoła* (Przemówienie podczas audiencji dla pielgrzymów z diecezji bielsko-żywieckiej, 23 V), ORpol. 17(1996) nr 7-8, s. 53-54.

123. *Prawo wszystkich ludzi do godziwego mieszkania* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 16 VI), ORpol. 17(1996) nr 10, s. 14-15; toż: *Per tutti casa, famiglia, lavoro: tre punti fermi di una grande strategia*, IGP XIX, 1, s. 1524-1527.

124. *Rodzina darem i zadaniem dla wszystkich* (Przemówienie do przewodniczących Komisji Episkopatów Ameryki Łacińskiej do Spraw Rodziny, 12 XII), ORpol. 18(1997) nr 3, s. 26-27; toż: *Matrimonio e impegno di trasmettere la vita sono valori primari che la legislazione civile non può ignorare o combattere*, IGP XIX, 2, s. 1002-1005.

125. *Dar i tajemnica*, Wydawnictwo św. Stanisława BM, Kraków 1996, s. 10, 12, 22, 24, 28, 40, 50.

### 1997

126. *Tylko z Chrystusem można zbudować nowy dom dla Europy* (Homilia podczas Mszy św. z okazji 1000-lecia śmierci św. Wojciecha, Gniezno, 3 VI), ORpol. 18(1997) nr 7, s. 27-29; toż: *Solo con Cristo si può costruire la nuova casa d'Europa*, IGP XX, 1, s. 1370-1378.

127. *Rodzina wspólnotą życia i miłości* (Homilia podczas Mszy św. przed sanktuarium św. Józefa, Kalisz, 4 VI), ORpol. 18(1997) nr 7, s. 34-36; toż: *Siate solidali con la vita indipendentemente dalle convinzioni religiose. Una Nazione che uccide i propri figli una Nazione senza futuro!*, IGP XX, 1, s. 1394-1400.

128. *Budujmy Polskę wierną swym korzeniom* (Przemówienie pożegnalne, Kraków-Balice, 10 VI), ORpol. 18(1997) nr 7, s. 71-72; toż: *La Polonia fedele alle sue radici. L'Europa fedele alle sue radici*, IGP XX, 1, s. 1494-1498.

129. *Rodzina światłością świata* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 21 IX), ORpol. 18(1997) nr 11, s. 29; toż: *Il Congresso Eucaristico internazionale a Bologna e l'incontro Mondiale con le famiglie a Rio de Janeiro: due straordinari eventi spirituali nel cammino verso il Grande Giubileo*, IGP XX, 2, s. 360-363.

130. *Przy wigilijnym stole* (Przemówienie podczas spotkania z Polakami, 20 XII), ORpol. 19(1998) nr 2, s. 55-56.

### 1998

131. *„Rzymie, mój Rzymie...”* (Przemówienie do Rady Miejskiej Wiecznego Miasta, 15 I), ORpol. 19(1998) nr 3, s. 55-56; toż: *„Roma, mia Roma, ti benedico”*, IGP XXI, 1, s. 115-120.

132. *Naszym mieszkaniem jest niebo* (Homilia podczas Mszy św. beatyfikacyjnej, 23 V), ORpol. 19(1998) nr 10, s. 35-36; toż: *Rendiamo grazie al Signore per il dono di questo Beato, esempio concreto di eroismo nella quotidiana fatica del ministero*, IGP XXI, 1, s. 1021-1026.

133. *Na szlaku do domu Ojca* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 29 XI), ORpol. 20(1999) nr 2, s. 26-27; toż: „*Invito tutti ad intraprendere un pellegrinaggio interiore verso casa del Padre*”, IGP XXI, 2, s. 1152-1154.

134. *Stolica Apostolska chce być domem całego Kościoła* (Przemówienie podczas spotkania z kardynałami i pracownikami Kurii Rzymskiej, 22 XII), ORpol. 20(1999) nr 2, s. 3133; toż: 1998: *un anno di grazia, di gioie spirituali, di servizio quotidiano per la Chiesa che si prepara a vivere l'imminente evento giubilare*, IGP XXI, 2, s. 1325-1331.

## 1999

135. *Orędzie na Światowy Dzień Migranta 1999 r.* (2 II), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 7-10; toż: *Per la parrocchia l'accoglienza e l'integrazione dello straniero non sono attività facoltative ma un dovere istituzionale*, IGP XXII, 1, s. 304-312.

136. *Razem tworzyć wspólne dobro Ojczyzny* (Przemówienie w Parlamencie, 11 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 52-55.

137. *Jesteśmy wszyscy współodpowiedzialni za Kościół* (Homilia podczas Liturgii Słowa na zakończenie II Synodu Plenarnego, Warszawa, 11 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 61-62.

138. *Po synowsku całuję próg domu rodzinnego* (Homilia podczas Liturgii Słowa, Wadowice, 16 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 113-115.

139. *Ojczyzno moja, ziemio umiłowana, bądź błogosławiona* (Przemówienie pożegnalne na lotnisku w Balicach, Kraków, 17 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 122-123.

140. *Obchody Wielkiego Jubileuszu wezwaniem do zmiany stylu życia* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta 2000 r., 21 XI), ORpol. 21(2000) nr 3, s. 6-9; toż: *La figura dell'esule dà al Giubileo un significato concreto per i credenti: esso diventa richiamo al cambiamento di vita*, IGP XXII, 2, s. 984-991.

141. *W trosce o godność rodziny* (Audiencja generalna, 1 XII), ORpol. 21(2000) nr 3, s. 43-44; toż: *Impegno per la promozione della famiglia*, IGP XXII, 2, s. 1053-1060.

142. *Przygotujmy mieszkanie dla Chrystusa* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 12 XII), ORpol. 21(2000) nr 2, s. 11-12; toż: *Il Natale ormai prossimo, inizio del Grande Giubileo, spinga tutti i credenti a preparare una degna dimora per accogliere Cristo*, IGP XXII, 2, s. 1153-1156.

## 2000

143. *Polska potrzebuje światłych patriotów* (Przemówienie podczas spotkania ze wspólnotą akademicką Uniwersytetu Jagiellońskiego, 11 IX), ORpol. 21(2000) nr 10, s. 59-60; toż: *Il compito molto concreto delle istituzioni accademiche in Polonia: formare nella nazione un sano spirito di patriottismo*, IGP XXIII, 2, s. 370-373.

144. *Dzieci są wiosną rodziny i społeczeństwa* (Przemówienie z okazji Jubileuszu Rodzin, 14 X), ORpol. 22(2001) nr 1, s. 12-14.

145. *Małżeństwo i rodzina we wspólnocie Kościoła* (Homilia podczas Mszy św. z okazji Jubileuszu Rodzin, 15 X), ORpol. 22(2001) nr 1, s. 14-16; toż: *Famiglia e vita sono valori che appartengono alla „grammatica” fondamentale dell’umana convivenza fra i popoli*, IGP XXIII, 2, s. 600-604.

146. *Brońcie godności małżeństwa i rodziny* (Przemówienie podczas audiencji dla Polaków w 22. rocznicę wyboru Jana Pawła II, 16 X), ORpol. 21(2000) nr 11-12, s. 54; toż: „*Edificate la «cultura della vita» difendono la dignità del matrimonio e della famiglia*”, IGP XXIII, 2, s. 621-623.

147. *W drodze do nieba* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 1 XI), ORpol. 22(2001) nr 3, s. 22-23; toż: *Maria, Regina dei Santi e Madre della nostra speranza*, IGP XXIII, 2, s. 754-755.

148. *Kościół jest dla was „gościnnym domem”* (Przemówienie z okazji Jubileuszu Niepełnosprawnych, 3 XII), ORpol. 22(2001) nr 2, s. 43-44; toż: *Guardo a voi come a portatori di un’abilità differente*, IGP XXIII, 2, s. 1024-1026.

## 2001

149. *Duszpasterstwo migrantów zadaniem współczesnego Kościoła* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta, 2 II), ORpol. 22(2001) nr 5, s. 8-12; toż: *La pastorale per i migranti, via per l’adempimento della missione della Chiesa oggi*, IGP XXIV, 1, s. 286-294.

150. *Zachowujcie ciągłość dziejów waszego narodu i jego wiary* (Homilia podczas Mszy św. w Bazylice Watykańskiej, 18 II), ORpol. 22(2001) nr 4, s. 25-26; toż: „*Attendo con ansia il giorno in cui mi sarà dato di baciare la vostra amata terra intrisa del sangue di tanti martiri*”, IGP XXIV, 1, s. 410-414.

151. *Przyszłość ludzkości idzie przez rodzinę* (Przemówienie podczas spotkania z wykładowcami i studentami Papieskiego Instytutu Studiów nad Małżeństwem i Rodziną, 31 V), ORpol. 22(2001) nr 9, s. 46-47; toż: „*Il contesto dell’amore sponsale e la mediazione corporea dell’atto coniugale sono l’unico luogo in cui pienamente riconosciuto e rispettato il valore singolare del nuovo essere umano, chiamato alla vita*”, IGP XXIV, 1, s. 1104-1107.

152. *Dom przyszłych kapłanów* (Przesłanie z okazji otwarcia Międzynarodowego Wyższego Seminarium Duchownego w Pińsku, 25 VII), ORpol. 22(2001) nr 11-12, s. 4-5; toż: *La rinnovata struttura portà offrire un servizio alla promozione di una efficace pastorale vocazionale*, IGP XXIV, 2, s. 103-104.

153. *Dramat uchodźców* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, Castel Gandolfo, 29 VII), ORpol. 22(2001) nr 10, s. 27-28; toż: *Sia bandita ogni forma di mobilità umana forzata*, IGP XXIV, 2, s. 111-112.

154. *Parafia i jej pasterz* (Przemówienie do uczestników zgromadzenia plenarnego Kongregacji ds. Duchowieństwa, 23 XI), ORpol. 23(2002) nr 4, s. 29-30; toż: „*Senza la presenza di Cristo rappresentato dal presbitero, guida sacramentale della parrocchia, questa non sarebbe in piechezza una comunità ecclesiale*”, IGP XXIV, 2, s. 940-945.

155. *Losy naszej Ojczyzny, Kościoła i świata są ze sobą związane* (Przemówienie podczas spotkania z ambasador Rzeczypospolitej Polskiej, 3 XII), ORpol. 23(2002), nr 2, s. 33-34.

## 2002

156. „*Civis romanus sum – jestem Rzymianinem*” (Przemówienie do delegacji władz miejskich Rzymu, 31 X), ORpol. 24(2003) nr 1, s. 41-42; toż: *Invoco l'intercessione di Maria, Salus populi romani, e dei santi Pietro e Paolo su quanti abitano in questa nostra meravigliosa Città*, IGP XXV, 2, s. 651-652.

157. *Rodzina nadzieją świata* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 15 XII), ORpol. 24(2003) nr 2, s. 17; toż: *Dalle famiglie cristiane un segno di speranza per il mondo*, IGP XXV, 2, s. 906-908.

## 2003

158. *Naród trzeba budować na trwałych wartościach* (Przemówienie na lotnisku, Krk, 5 VI), ORpol. 24(2003) nr 10, s. 14-15; toż: *Il cristianesimo, che ha recato un grande contributo allo sviluppo della Croazia nel passato, continui a contribuire efficacemente al suo presente e al suo future*, IGP XXVI, 1, s. 892-894.

159. *Wielka wartość rodziny dla Kościoła i społeczeństwa* (Homilia podczas Mszy św., Rijeka, 8 VI), ORpol. 24(2003) nr 10, s. 18-19; toż: *Siate un popolo che prega. Siate un popolo che crede. Siate il popolo della speranza*, IGP XXVI, 1, s. 903-906.

## 2004

160. *Uniwersytet a chrześcijańskie korzenie Europy* (Przemówienie podczas spotkania z delegacją Uniwersytetu Opolskiego, 17 II), ORpol. 25(2004) nr 4, s. 46; toż: *Gli uomini di cultura, fedeli alla verità storica, rendano testimonianza della scienza e della sapienza cresciute sul fertile terreno del cristianesimo*, IGP XXVII, 1, s. 206-208.

161. *Dom Papieża otwarty dla was* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 4 IV), ORpol. 25(2004) nr 5, s. 37; toż: „*Con grande gioia saluto voi giovani tedeschi che vi stringete intorno alla croce*”, IGP XXVII, 1, s. 422-423.

162. *Rodzina w Europie* (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami europejskiego sympozjum nauczycieli akademickich, 25 VI), ORpol. 25(2004) nr 11-12, s. 20-21; toż: „*Sulla famiglia si gioca il futuro dell'Europa*”, IGP XXVII, 1, s. 842-844.

163. *Wstańcie, chodźmy!*, Wydawnictwo św. Stanisława BM, Kraków 2004.

## BENEDYKT XVI

## 2005

1. *Niebo naszym mieszkaniem* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 15 VIII), ORpol. 26(2005) nr 10, s. 50; toż: *A Colonia per vivere insieme uno straordinario evento ecclesiale*, IB I, s. 397-400.

2. *Psalm 127 – daremny trud bez Boga* (Audycja generalna, 31 VIII), ORpol. 27(2006) nr 1, s. 49-50; toż: *Salmo 126: Ogni fatica è vana senza il Signore*, IB I, s. 509-514.

3. *Psalm 137, 1-6 – nad rzekami Babilonu* (Audienca generalna, 30 XI), ORpol. 27(2006) nr 4, s. 35-36; toż: *Salmo 136, 1-6: „Sui fiumi di Babilonia”*, IB I, s. 871-873.

## 2006

4. *Katedra św. Piotra darem Chrystusa dla Jego Kościoła* (Audienca generalna, 22 II), ORpol. 27(2006) nr 4, s. 9-10; toż: *La Cattedra di Pietro, dono di Cristo alla sua Chiesa*, IB II, 1, s. 215-223.

5. *Gościnność, dialog, szacunek* (Przemówienie do uczestników sesji Papieskiej Rady ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżujących, 15 V), ORpol. 27(2006) nr 9-10, s. 33-34; toż: *Accoglienza e dialogo interreligioso nel rispetto reciproco sono quanto mai utili per superare pregiudizi e chiusure mentali*, IB II, 1, s. 601-603.

6. *Otwórzcie domy i serca Chrystusowi* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 9 VII), ORpol. 27(2006) nr 9-10, s. 18-19; toż: *A Città del Messio nel 2009 il VI Incontro Mondiale delle Famiglie*, IB II, 2, s. 46-49.

7. *Rodzina, szkoła, parafia – miejsca formacji chrześcijańskiej* (Homilia podczas Nieszporów, Monachium, 10 IX), ORpol. 27(2006) nr 11, s. 18-19; toż: *„Maria è la Donna dell’ascolto, la Vergine col cuore aperto verso Dio e verso gli uomini”*, IB II, 2, s. 236-237.

8. *Parafia wspólnotą zjednoczoną w Chrystusie* (Przemówienie do uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Rady ds. Świeckich, 22 IX), ORpol. 27(2006) nr 12, s. 19-20; toż: *„La comunità parrocchiale, «famiglia» di famiglie cristiane «ritrova» se stessa nell’incontro con Cristo”*, IB II, 2, s. 329-331.

9. *Świątynia z „żywych kamieni”* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 10 XII), ORpol. 28(2007) nr 2, s. 36; toż: *„Prepararsi al Natale significa impegnarsi a costruire la «dimora di Dio con gli uomini»”*, IB II, 2, s. 801-806.

10. *Przygotujmy godne mieszkanie Zbawicielowi* (Audienca generalna, 20 XII), ORpol. 28(2007) nr 2, s. 39-40; toż: *„L’umanità oggi cerca una strada di rinnovamento, di salvezza, cerca un Salvatore”*, IB II, 2, s. 868-873.

## 2007

11. *Wspólnota parafialna miejscem, w którym przyjmuje się drugiego* (Homilia podczas Mszy św. w rzymskiej parafii św. Felicjy, 25 III), ORpol. 28(2007) nr 5, s. 47-49; toż: *Parrocchia di Santa Felicita e figli martiri, alla borgata Fidene*, IB III, 1, s. 559-566.

12. *Dom otwarty na świat* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 2 IX), ORpol. 28(2007) nr 10-11, s. 11; toż: *„Loreto, dopo Nazaret, è il luogo ideale per pregare meditando il mistero dell’Incarnazione”*, IB III, 2, s. 204-205.

13. *Niech Święty Dom będzie sercem waszego miasta* (Przemówienie podczas spotkania z mieszkańcami Loreto, 2 IX), ORpol. 28(2007) nr 10-11, s. 12; toż: *„La Santa Casa sia veramente il centro e il cuore della vostra Città”*, IB III, 2, s. 206-207.

14. *Dom Papieża jest otwarty dla wszystkich* (Przemówienie z okazji zakończenia prac konserwatorskich nad Spizową Bramą, 12 X), ORpol. 28(2007) nr 12, s. 20-21;

toż: „*Quanti entrano per il Portone di Bronzo possano sentirsi accolti dall’abbraccio di Papa*”, IB III, 2, s. 444-445.

## 2008

15. *To miejsce jest domem narodów* (Przemówienie podczas spotkania z pracownikami Organizacji Narodów Zjednoczonych, 18 IV), ORpol. 29(2008) nr 6, s. 13-14; toż: *La „responsabilità di proteggere” base morale per esercitare l’autorità*, IB IV, 1, s. 627-629.

16. *Kościół jest domem wszystkich narodów* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 24 VIII), ORpol. 29(2008) nr 10-11, s. 57-58; toż: *La Chiesa è di tutti i popoli*, IB IV, 2, s. 186-190.

17. *Trzeba, aby każdy czuł się w Kościele jak u siebie* (Przemówienie podczas spotkania z Konferencją Episkopatu Francji, 14 IX), ORpol. 29(2008) nr 10-11; toż: *La Santa Sede desidera rispettare l’originalità della situazione francese*, IB IV, 2, s. 318-327.

18. *Bądźcie „domem Boga” i żywą świątynią Jego miłości* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 9 XI), ORpol. 30(2009) nr 1, s. 55-56; toż: *Gli edifici sacri patrimonio religioso e storico*, IB IV, 2, s. 643-648.

## 2009

19. *Rodzina szkołą wartości ludzkich i chrześcijańskich* (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami VI Światowego Spotkania Rodzin, Meksyk, 18 I), ORpol. 30(2009) nr 3, s. 22-24; toż: *A Milano il prossimo Incontro Mondiale*, IB V, 1, s. 86-89.

20. *Małe terytorium z wielką misją* (Przemówienie do uczestników kongresu zorganizowanego w ramach obchodów 80-lecia Państwa Watykańskiego, 14 II), ORpol. 30(2009) nr 4, s. 25-26; toż: *Una „città sul monte” al servizio dell’umanità*, IB V, 1, s. 244-247.

21. *Blaski i cienie posługi w wielkomiejskich parafiach* (Przemówienie podczas spotkania z duchowieństwem Rzymu, 26 II), ORpol. 30(2009) nr 4, s. 11-18; toż: *Noi non proponiamo teorie o filosofie ma l’annuncio di un Dio vicino che parla all’uomo*, IB V, 1, s. 307-329.

22. *Dobra rodzina jest najlepszą szkołą życia* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 27 XII), ORpol. 31(2010) nr 2, s. 59; toż: *Le famiglie fondate sul matrimonio vanno salvaguardate*, IB V, 2, s. 810-814.

## 2010

23. *Jedna rodzina ludzka* (Orędzie na 97. Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2011 r., 27 IX), ORpol. 31(2010) nr 12, s. 4-6; toż: *Tutti hanno diritto a emigrare e a usufruire dei beni della terra*, IB VI, 2, s. 308-312.

24. *Świątynia hymnem ku czci Boga, wyrzeźbionym w kamieniu* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 7 XI), ORpol. 32(2011) nr 1, s. 36-37; toż: *I poveri devono sempre trovare accoglienza nella Chiesa*, IB VI, 2, s. 800-801.

25. *Prawdziwą radością jest dzielenie się z innymi* (Obiad z bezdomnymi w hallu Auli Pawła VI), 26 XII), ORpol. 32(2011) nr 2, s. 19; toż: *Una corsia preferenziale per i poveri*, IB VI, 2, s. 1096-1098.

## 2011

26. *Ziemia należy do całej rodziny ludzkiej* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 16 I), ORpol. 32(2011) nr 3, s. 42-43; toż: *Una sola famiglia umana*, IB VII, 1, s. 81-85.

## 2012

27. *Kuba niech będzie domem dla wszystkich* (Przemówienie pożegnalne na lotnisku w Hawanie, 28 III), ORpol. 33(2012) nr 5, s. 44-45; toż: *Ricercare ciò che unisce tutti*, IB VIII, 1, s. 371-373.

28. *Tam, gdzie mieszka Bóg, wszyscy jesteśmy w domu* (Homilia podczas Mszy św. w Loreto, 4 X), ORpol. 33(2012) nr 11, s. 5-6; toż: *Dove abita Dio tutti siamo a casa*, IB VIII, 2, s. 353-357.

29. *Tam, gdzie jest gościnność, tam jest Bóg i radość* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 23 XII), ORpol. 34(2013) nr 2, s. 49; toż: *La bellezza dell'accoglienza*, IB VIII, 2, s. 795-798.

## FRANCISZEK

## 2013

1. *Domem Jezusa są ludzie* (Audiencja generalna, 27 III), ORpol. 34(2013) nr 5, s. 32-34; toż: *Essere la presenza di amore di Dio*, IF I, 1, s. 40-46.

2. *Maryja opiekuje się nami jak dobra mama* (Rozważanie podczas nabożeństwa różańcowego, 4 V), ORpol. 34(2013) nr 7, s. 4-5; toż: *Crescere, affrontare la vita, essere liberi*, IF I, 1, s. 141-144.

3. *Rodzina Boża* (Audiencja generalna, 29 V), ORpol. 34(2013) nr 7, s. 50-51; toż: *La Chiesa come famiglia*, IF I, 1, s. 248-255.

4. *Świątynia Ducha, gdzie wszyscy jesteśmy równi i nikt nie jest bezużyteczny* (Audiencja generalna, 26 VI), ORpol. 34(2013) nr 8-9, s. 53-54; toż: *La Chiesa: tempio dello Spirito Santo*, IF I, 1, s. 391-393.

5. Encyklika [...] *Lumen fidei*. O wierze (Rzym, 29 VI); toż: Lettera Enciclica *Lumen Fidei*, IF I, 1, s. 410-508.

6. *W domu Maryi* (Homilia podczas Mszy św. w sanktuarium maryjnym w Aparecida, 24 VII), ORpol. 34(2013) nr 10, s. 13-15; toż: *Dio è la nostra speranza*, IF I, 2, s. 55-58.

7. *Jak dom dla wszystkich* (Audiencja generalna, 25 IX), ORpol. 34(2013) nr 11, s. 53-54; toż: *Sentirsi Chiesa*, IF I, 2, s. 282-288.

8. *Święty Kościół złożony z grzeszników* (Audycja generalna, 2 X), ORpol. 34(2013) nr 11, s. 54-55; toż: *La Chiesa Una e Santa*, IF I, 2, s. 303-308.

9. *W rodzinie uczymy się kochać i bronić życia* (Przemówienie podczas audycji dla uczestników zgromadzenia plenarnego Papieskiej Rady ds. Rodziny, 25 X), ORpol. 34(2013) nr 12, s. 27-29; toż: *Le famiglie cristiane siano comunità d'amore*, IF I, 2, s. 429-432.

10. *Każdego dnia odbudowujemy pokój w rodzinie* (Rozważanie podczas spotkania modlitewnego z rodzinami, 26 X), ORpol. 34(2013) nr 12, s. 10-12; toż: *Rimanete unite a Gesù, perché se non c'è l'amore non c'è la gioia*, IF I, 2, s. 438-441.

11. Adhortacja [...] *Evangelii gaudium* (24 XI); toż: *Esortazione Apostolica Evangelii Gaudium*, IF I, 2, 537 -681.

12. *Dom dla każdej rodziny* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 22 XII), ORpol. 35(2014) nr 2, s. 51-52; toż: *Sia un Natale di giustizia, che ogni famiglia possa avere una casa*, IF I, 2, s. 786-788.

13. *Miasto gościnne i bogate w człowieczeństwo jest piękniejsze* (Homilia podczas Nieszporów w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi, 31 XII), ORpol. 35(2014) nr 2, s. 35-36.

## 2014

14. *Pokój w świecie zaczyna się w domu* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 1 I), ORpol. 35(2014) nr 2, s. 38-39; toż: *Violenze e ingiustizie non ci lascino indifferenti*, IF II, 1, s. 4-6.

15. *Powrót do domu* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 11 XI), w: Franciszek, *Prawda jest spotkaniem. Słowa z Domu świętej Marty*, Znak, Kraków 2019, s. 532-533.

16. *Dom i matka wszystkich* (Orędzie [...] na Światowy Dzień Misyjny, 8 VI), ORpol. 35(2014) nr 7, s. 4-5; toż: *Il Vangelo si porta con gioia*, IF II, 1, s. 706-710.

17. *Aby Kościół był domem i szkołą komunii* (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami zgromadzenia ogólnego Ruchu Focolari, 26 IX), ORpol. 35(2014) nr 10, s. 35-36; toż: *Uscire con coraggio verso umanità ferita*, IF II, 2, s. 302-305.

18. *Ziemia, mieszkanie i praca prawami wszystkich* (Przemówienie do uczestników światowego spotkania ruchów ludowych, 28 X), ORpol. 35(2014) nr 11, s. 44-48; toż: *Terra, Tetto e Lavoro*, IF II, 2, s. 445-454.

## 2015

19. *W sercu miasta można spotkać Boga* (Przemówienie podczas spotkania z członkami Papieskiej Rady ds. Świeckich, 7 II), ORpol. 36(2015) nr 3-4, s. 22-24.

20. Encyklika [...] *Laudato si*. W trosce o wspólny dom (Rzym, 24 V).

21. *Ziemia, dom i praca dla wszystkich* (Spotkanie w Santa Cruz de la Sierra z przedstawicielami ruchów ludowych, 9 VII), ORpol. 36(2015) nr 9, s. 15-21.

22. *Niech nie będzie zamkniętych drzwi* (Audycja generalna, 8 VIII), ORpol. 36(2015) nr 9, s. 46-47.

23. *Nikt nie może być wykluczony* (Przemówienie podczas wizyty w nowojorskiej siedzibie ONZ, 25 IX), ORpol. 36(2015) nr 10, s. 39-43.

24. *Dzięki miłości czujemy się jak w domu* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie VIII Światowego Spotkania Rodzin, Filadelfia, 27 IX), ORpol. 36(2015) nr 10, s. 51-52.

25. *Rodzina światłem w ciemności świata* (Przemówienie podczas modlitwy w intencji rodzin, 3 X), ORpol. 36(2015) nr 10, s. 13-14.

## 2016

26. *Zadanie domowe* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 10 I), ORpol. 37(2016) nr 2, s. 39-40.

27. *Okazujmy miłosierdzie naszemu wspólnemu domowi* (Przesłanie na Światowy Dzień Modlitwy o Ochronę Świata Stworzonego, 1 IX), ORpol. 37(2016) nr 9, s. 4-7.

28. *W domu pocieszenia* (Homilia podczas Mszy św., Tbilisi, 1 X), ORpol. 37(2016) nr 10, s. 20-21.

29. *Piękno chrześcijańskiej rodziny* (Przemówienie do członków Papieskiego Instytutu Studiów nad Małżeństwem i Rodziną, 27 X), ORpol. 37(2016) nr 11, s. 33-35.

30. *Tam, gdzie jest matka, jest zawsze smak domu* (Homilia podczas Mszy św. w liturgiczne wspomnienie Najświętszej Maryi Panny z Guadalupe, 12 XII), ORpol. 38(2017) nr 1, s. 23-25.

## 2017

31. *Ojcowie, matki lub bracia żyjący nadzieją, a nie profesjonalści „sacrum”* (Homilia podczas Mszy św. w święto Ofiarowania Pańskiego, 2 II), ORpol. 38(2017) nr 2, s. 17-18.

32. *Przyjmować, chronić, promować i integrować* (Przemówienie do uczestników VI Międzynarodowego Forum „Migracje i pokój”, 21 II), ORpol. 38(2017) nr 3-4, s. 20-23.

## 2018

33. *Wiarę przekazuje się w „dialekcie” rodziny* (Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Chrztu Pańskiego, 7 I), ORpol. 39(2018) nr 2, s. 36.

34. *Świat potrzebuje rodziny* (Homilia podczas Mszy św. na zakończenie IX Światowego Spotkania Rodzin, 26 VIII), ORpol. 39(2018) nr 8-9, s. 22-23.

35. *Dom na skale* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 6 XII), ORpol. 40(2019) nr 1, s. 56-57.

36. *Dobra polityka służy pokojowi* (Orędzie na Światowy Dzień Pokoju, 8 XII), ORpol. 40(2019) nr 1, s. 4-6.

37. *W Betlejem, w „domu chleba”, Bóg rodzi się w żłobie* (Homilia podczas Pasterki, 24 XII), ORpol. 40(2019) nr 1, s. 12-13.

## 2019

38. *Trzeba mówić do Boga „Tato” z ufnością dziecka* (Audienca generalna, 16 I), ORpol. 40(2019) nr 2, s. 53-54.

39. Posynodalna adhortacja apostolska *Christus vivit* [...] do młodych i całego Ludu Bożego (25 III), p. 12, 74, 75, 76, 172, 183, 217, 240, 242, 292.

40. *Migranci nie są odpadem, lecz posiadają godność i osobiste bogactwo* (Przemówienie podczas spotkania z migrantami, 30 III), ORpol. 40(2019) nr 4-5, s. 24-26.

41. *Kościół jest domem o otwartych drzwiach* (Przemówienie podczas spotkania ze wspólnotą katolicką, 6 V), ORpol. 40(2019) nr 6, s. 14-17.

42. *Chrońmy nasz wspólny dom* (Przemówienie do ofiarodawców choinki i szopki na placu św. Piotra, 5 XII), ORpol. 40(2019) nr 12, s. 3.

43. *Pokój jako droga nadziei – dialog, pojednanie i nawrócenie ekologiczne* (Orędzie na Światowy Dzień Pokoju 2020 r., 8 XII), ORpol. 41(2020) nr 1, s. 4-7.

44. *Szopka to domowa Ewangelia* (Audienca generalna, 18 XII), ORpol. 41(2020) nr 1, s. 16-17.

45. *Niesprawiedliwość odrzuca migrantów i powoduje, że toną* (Przemówienie do grupy uchodźców przybyłych z Lesbos, 19 XII), ORpol. 41(2020) nr 1, s. 26-27.

46. *Dialog w rodzinie* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, 26 XII), ORpol. 41(2020) nr 1, s. 37-38.

## 2020

47. *Dom otwarty dla wszystkich serc* (Audienca generalna, 15 I), ORpol. 41(2020) nr 2-3, s. 25-26.

48. *Kiedy żyje się w domu, ale nie czuje się w domu* (Homilia podczas Mszy św. w Domu św. Marty, 14 III), ORpol. 41(2020) nr 4, s. 40-41.

49. *Solidarność, nadzieja i poczucie wspólnoty* (List do ruchów ludowych, 12 IV), ORpol. 41(2020) nr 5, s. 7-8.

50. *Jak Jezus Chrystus zmuszeni do ucieczki* (Orędzie na Światowy Dzień Migranta i Uchodźcy 2020 r., 13 V), ORpol. 41(2020) nr 6, s. 4-6.